

20.09.2009

Scenariusz do zajęć pt. „Dary jesieni (rozpoznawanie owoców i nasion, sposobów ich rozsiewania, ich roli w ekosystemie)”, „twórczość jesienna” (zwierzątka z leśnych darów, biżuteria, kompozycje)

Scenariusz 1

Cele:

Dziecko po spotkaniu potrafi:

- operować nazwami owoców, warzyw, darów lasu;
- rozumie pojęcia „dary jesieni”.

Forma pracy: Pogadanka, gry i zabawy

1. Pogadanka.

Czy owoce i nasiona to jest to samo?

Nie, nasiona i owoce to nie jest to samo. Nasiona rozwijają się z zalążka po procesie zapłodnienia, zbudowane są z zarodka i łupiny nasiennej, zawierają materiały zapasowe zużywane podczas kiełkowania przez rozwijającą się roślinę, zgromadzone w specjalnej tkance (prabielmo, bielmo, obielmo) lub w komórkach zarodka.

Owoce występują u roślin okrytozalążkowych. Powstają z zalążni słupka, czasami również z innych części kwiatu, zrastających się z zalążnią. Owoc składa się z owocni (ściany owocu), która chroni rozwijające się nasiona, czasem też przyczynia się do ich rozsiewania oraz z nasion umieszczonych w komorach nasiennych.

Po co roślinom nasiona?

Nasiona są częścią rośliny przystosowaną do rozsiewania. Po wysianiu nasion następuje proces kiełkowania. Kiełkowanie jest złożonym procesem biologicznym. Zanim jednak nasiona osiągną potencjalną zdolność kiełkowania, muszą przejść odpowiedni cykl przemian wewnętrznych, zwanych dojrzewaniem. Jeżeli warunki zewnętrzne i wewnętrzne nie sprzyjają procesowi kiełkowania, a nasiona są zabezpieczone przed działaniem szkodliwych czynników, mogą zachować zdolność kiełkowania przez krótszy lub dłuższy czas.

Jakie znasz sposoby rozsiewania nasion?

- rozsiewanie przez wiatr,
- dzięki puchowemu pióropuszu,
- dzięki skrzydełkom przyczepionym do nasion,
- dzięki pęcherzykom lotnym,
- rozsiewanie przez zwierzęta,
- zwierzęta zjadają mięsistą część owocu, a nasiona przechodzą przez układ pokarmowy i zostają nienaruszone,
- przyczepianie się do sierści małymi haczykami,
- zwierzęta (wiewiórki) rozsiewają nasiona, np. żołądź, poprzez zakopywanie ich w ziemi i częste zapominanie o nich przez co roślina może wykiełkować z dala od rośliny macierzystej,
- woda,
- strąki wysychają i wystrzelują nasiona na dużą odległość,
- ludzie rozpowszechniają nasiona określonego gatunku, które można nabyć w sklepie.

Ciekawostki:

Velcro to tkanina którą wynaleziono inspirując się owocostanem łopianu. Popularnie jest ona nazywana rzepem. Została wymyślona w Szwajcarii w roku 1941.

Owoce jemioły są trujące dla człowieka, jednak chętnie zjadane są przez ptaki, szczególnie drozdy i jemiołuszki. Dojrzewając w okresie zimy stanowią ważne źródło pokarmu. Wraz z odchodami spadają na nowe stanowiska, gdzie kiełkujące nasiona dają początek nowej roślinie.

Owoce niecierpków przy najmniejszym dotknięciu otwierają się gwałtownie wyrzucając nasiona na odległość nawet 3 m.

2. Ozdobienie ziemniaka - głowy włosami, kokardką, oczy pinezki, usta papier kolorowy. Wymyślanie imienia dla wykonanego „stworka”.

3. Złap ziemniaka do worka”. Propozycja zabawy zręcznościowej

Uczestnicy: rodzic i dziecko stają naprzeciwko siebie . Rodzic trzyma worek dziecko rzuca ziemniaki. Która para nazbiera najwięcej ziemniaków – wygrywa .

4. Zabawa „Prawda czy fałsz”.

- Czy jabłka rosną na jabłoni?
- Czy winogron jest zielony?
- Czy śliwka jest gorzka?
- Czy gruszki rosną na wierzbie?
- Czy kompot gotuje się z owoców?
- Czy owoce są kwadratowe?

5. Zabawa dydaktyczna: „Odgadnij, jaki to owoc lub warzywo?” – rozpoznawanie za pomocą dotyku, smaku i zapachu.

6. Mini las - (praca w grupach) dzieci mają do dyspozycji szklane naczynia, w którym umieszczają warstwę drobnych kamyczków, piasku, ziemi, na powierzchni tworzą kompozycje układając kawałki mchów, patyczki, liście, żołądźce itp. oraz ulepione z plasteliny grzybki.

7. Zabawa ruchowa - dzieci podzielone na dwie grupy poruszają się swobodnie. Na sygnał zbierają rozrzucone kasztany lub żołądźce (każda grupa coś innego).

8. Zabawa kołowa z piosenką (na melodię "Mam chusteczkę haftowaną")

" Mam listeczki kolorowe, żółte i czerwone ,
kogo dotknę lekko nimi przyjdzie tutaj do mnie."

W środku koła porusza się dwoje dzieci, które przekazują liście innym uczestnikom zabawy.

9. Zebranie w terenie materiałów do wykonania biżuterii „żyjąca natura” (jarzębina, kalina, dzika róża, łądygi traw, kłosa traw). Z zebranego materiału dzieci wykonują biżuterię – naszyjniki, bransoletki, kolczyki, broszki.

Scenariusz 2

ZAJĘCIA ZAPOZNAWCZO-INTEGRACYJNE

Cele ogólne:

- przezwyciężenie strachu i wstydu w relacji dziecko-animator
- budowanie poczucia bezpieczeństwa poprzez wprowadzenie przyjaznej atmosfery życzliwości i zaufania
- wzmocnienie wzajemnych relacji rodzic-dziecko
- wprowadzenie dzieci w świat przyrody

Cele szczegółowe:

- dziecko jest otwarte na propozycje zabaw
- dziecko wyraża swoje zainteresowanie poprzez czynne uczestnictwo
- dziecko chętnie uczestniczy w zabawach wspólnie z rodzicem

Przebieg zajęć:

Animator prowadzi zabawy mające na celu bliższe poznanie uczestników Pomarańczowych Warsztatów

- zabawa „Ludzie do ludzi” (dzieci wraz z rodzicami na hasło *ręka do ręki* -zatrzymują się i dotykają np. rękę do ręki, *stopa do stopy*- dotykają stopę ze stopą itd.)
- zabawa „Uściśnij dłonie” (uczestnicy chodzą swobodnie po Sali, a prowadzący wydaje instrukcje: uściśnijcie soją prawa dłonie, uściśnijcie jak najwięcej dłoni itd.)
- zabawy z chusta Klauza: „Kolorowe wycieczki”- prowadzący podaje nazwę koloru, a osoby zamieniają się miejscami;
- przebiegają pod chustą np. osoby, które mają niebieskie oczy, następnie osoby, które mają w domu psa itd.

Należy pamiętać, że udział w zabawach musi być dobrowolny, a także o tym, że w podczas zabaw z chusta Klauza osoba, która nie chce już dalej się bawić powinna to jasno zakomunikować (należy to podkreślić przed rozpoczęciem zabawy z chustą)

Cele:

- utrwalenie i uporządkowanie zdobytych wiadomości
- rozwijanie zainteresowań dzieci jesienną przyrodą
- doskonalenie czynności ruchowych
- rozwijanie wyobraźni

W wiklinowym koszu znajdują się owoce: jabłka, gruszki, śliwki, orzechy- wszystko przykryte chustą. Zadaniem dziecka jest wyciągnięcie z koszyka jednego z owoców i odgadnięcie nazwy. Dodatkowym utrudnieniem jest fakt, że dziecko może trzymać owoc tylko w jednej ręce.

Po zakończeniu owocowej zgadywanki dzieci wspólnie z rodzicami tną owoce na kawałki i w ten sposób powstają suszone owoce, które można wykorzystać w kuchni.